

ZDISLAVA

měsíčník litoměřické diecéze

Ročník I / Číslo 3

4. 2. 1996

Cena : 6,- Kč

Foto: J. Čejka

Jubilejní 130. výročí zjevení Panny Marie a uzdravení smrtelně nemocné Magdaleny Kadeové oslavila litoměřická diecéze důstojnou a velkolepou poutí ve Filipově. Zúčastnili se jí dva biskupové, více než 60 kněží a mnoho set poutníků z několika zemí.

Čtěte na straně 4

Z obsahu:

Desetiletí duchovní obnovy národa

(str. 2 - 3)

Filipovská jubilejní pouť

(str. 4)

V Lounech nakonec zvony nesevětili ...

(str. 5)

Stálí jáhni se setkali mezi svátky

(str. 6)

Představuje se chomutovská farnost

(str. 11)

Nová rubrika - ministranti!

(str. 13)

Cyril a Metoděj - tlumočníci

„Cožpak nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje? Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči?“ (Sk 2, 7.8)

Životy obou bratří dobře známe, někteří podrobněji, jiní méně. V Desetiletí duchovní obnovy národa nejde jen o to znát, nýbrž se inspirovat, pochopit způsob života našich světců a přijmout jej za svůj.

Víme, že Konstantin - Cyril ještě před cestou na Velkou Moravu sestavil hlaholici - písmo, kterým bylo možné zachytit slovanský jazyk, že přeložil do staroslověnštiny evangelia a že jeho bratr Metoděj se spolu se svými žáky věnoval překladu dalších bohoslužebných knih. Velký úspěch jejich misie se spatřuje v tom, že evangelium hlásali srozumitelným jazykem. Tlumočení má však svůj hlubší rozměr.

Misionáře, kteří v 9. století mezi Slovany přicházeli, neoddělovala jen hradba jazyková. I myšlení a celá jejich kultura byla jiná.

Cyril a Metoděj byli Byzantinci, jejich myšlení bylo řecké. Žili z bohaté tradice starověké antické kultury, na svět i Boha se dívali z úplně jiného úhlu než Slované, jejich problémy byly zcela odlišné. Bratři velmi dobře přeložili do staroslověnštiny

desetiletí
duchovní
obnovy

Písma. Staroslověnsky ovšem mohli kázat o Kristu také způsobem, jakému by Slované stejně neporozuměli. Oni však nepřišli jen hlásat víru, nýbrž snažili se i porozumět těm, kterým víru přinášeli a hledali způsob, jak hovořit o Kristu, aby jej Slované přijali. Cyril a Metoděj se zřekli svého pohledu a pokorně se ote-

vřeli Bohu, aby poznali tu jeho tvář, kterou chtěl zjevit Slovanům.

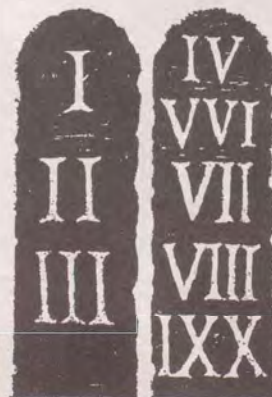
Naše situace je podobná. Evangelium je sice hlášáno srozumitelnou češtinou - zakoušíte však také, že mu málokdo naslouchá a rozumí? Jsme oddělení hradbou - jiným způsobem myšlení a vyjadřování, jinými problémy, jiným životem druhých lidí. Bůh, kterého prožíváme v prostředí kostelů, pobožností a svátostí, Bůh, kterého vyjadřujeme slovy 'Vtělení', 'Zjevení', 'spása',

je pro člověka, který kostel a svátosti nezná a kterému slova našeho katechismu nic neříkají, nesrozumitelný. Naučme se svou víru tlumočit. Vzdejme se při misi tradičních slov, zbavme evangelium našeho pohledu na něj. Nejprve otevřme nevěřícímu člověku své srdce, snažme se pochopit, skrze co by tento člověk mohl Boha

přijmout, hledejme v něm místo Zjevení. Konkrétní situace tohoto člověka (nebo i národa a světa) nám sama napoví slova, kterými evangelium a svou zkušenost s ním přetlumočíme. Pochopme toho druhého a řekněme mu o Bohu tak, jak to on může slyšet - stejně jako to Cyril a Metoděj dokázali se Slovany.

Oba věrozvěsti, učitelé církve a patroni Evropy, nás letos učí naslouchat Bohu v druhých a hlásat jim srozumitelné evangelium.

Martin P. Nitsche

Zdislava - měsíčník litoměřické diecéze

Vydává s církevním schválením litoměřického biskupství
Římskokatolická farnost,
Janov nad Nisou 41, 468 11, tel./fax. 0428/38 00 15
Řídí redakční rada, šéfredaktor Luboš Růta.

Jazyková úprava: Dr. V. Fišerová

Grafická spolupráce: Jan Hrubý

Tiskne: GLOS Semily

Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků.

Distribuce: redakce - roční předplatné 100,- Kč včetně poštovného, při hromadných objednávkách sleva

Registrace: MK ČR 7397

Ročník I., číslo 3

Datum vydání: 4.2.1996

(uzávěrka příštího čísla 16.2.)

Cena: 6,- Kč

Podávání novinových zásilek bylo povoleno Českou poštou, s.p.
OZSeČ v Ústí nad Labem, č.j. P/1 - 3892/95 ze dne 18.12.1995

Desetiletí duchovní obnovy - nic se neudálo?

Desetiletí duchovní obnovy bylo vyhlášeno Františkem kardinálem Tomáškem na léta 1988-1997. Toto desetiletí končí milénium smrti sv. Vojtěcha. Oslava tohoto významného výročí v roce 1997 je připravována v několika státech převážně východní Evropy, ve kterých sv. Vojtěch působil. Papež Jan Pavel II. přislíbil návštěvu některých těchto zemí v roce 1997 jako putování po stopách sv. Vojtěcha. Již potřetí by měl navštívit i naši zemi.

Uplynulo již 8 let z Desetiletí a snad se někomu může zdát, že žádná velká změna v duchovní oblasti není patrná. Spíše naopak. Lidé jsou již takoví, že rychle zapominají. Bylo by proto vhodné připomenout alespoň několik faktů z tohoto období.

V posledních letech totalitního režimu se katoličtí křesťané jakoby vymanili ze strachu před státní mocí a začali vytvářet jakési celonárodní církevní společenství, které se stává akceschopným.

Je možno uvést podpísou akci na podporu kardinála Tomáška a za svobodu náboženského života nebo celonárodní několikadenní modlitební akci za obsazení českých a slovenských biskupských stolců. Tyto a další činy dokazující věrnost katolíků římské církvi byly právě v období počátků Desetiletí odměněny mnoha duchovními milostmi. Rád bych jmenoval jen malý zlomek z počátku této doby:

- 1. července 1989 slaví kardinál Tomášek své 90. narozeniny. Této slavnosti se zúčastňuje 8 kardinálů a 14 zahraničních biskupů. Představitelé katolické Evropy

jsou v Praze v katedrále a s nimi velké množství věřících z celé republiky.

- 27. srpna 1989 je v Litoměřicích za velké účasti věřících vysvěcen současný litoměřický biskup Josef Koukl. Nad městem vlaje papežská vlajka.

- 12. listopadu 1989 je 10.000 československých poutníků v čele s kardinálem Tomáškem v Římě při svatořečení Anežky české.

- 17. listopadu, kdy se poutníci z Říma vracejí do vlasti, se bortí komunistická nadvláda v naší vlasti.

- 25. listopadu 1989 na slavnostních bohoslužbách k ukončení oslav svatořečení Anežky české jsou v katedrále a dalších prostorách hradních nádvoří věřících z celé republiky. Bohoslužby vysílá televize. Již v únoru 1990 jsou obsazeny poslední volné biskupské stolce v Čechách a na Slovensku.

V dalších letech nelze nepřipomenout dvě návštěvy Svatého otce a svatořečení dvou našich nových světců.

Tato fakta jasně dokazují, jakým účinným prostředkem je modlitba a důvěra v Boží prozřetelnost. Domnívám se, že bychom Desetiletí duchovní obnovy jako odkaz Františka kardinála Tomáška měli k prospěchu české církve i celého národa zdárně dokončit a v jubilejním roce 1997 dokázat, že katoličtí křesťané společně se svými bratry z ostatních křesťanských církví dokáží být vzorem pro druhé jak v morálce, tak i v plnění příkazů lásky k bližnímu.

-bar-

Duchovní slovo

Když se setkávají Vánoce a Velikonoce

Měsíc únor je zvláštním měsícem. Na jeho počátku ještě doprovázíme Dítě, které Maria a Josef přinesli do chrámu k oběti předepsané Zákonem, na jeho konci již začínáme uvažovat o oběti, kterou Ježíš dobrovolně podstoupil, aby ty, kteří byli podrobeni Zákonu a kteří jej přestoupili, osvobodil k důstojnosti Božích dětí. Události vtělení a výkupné oběti, které se liturgicky setkávají v měsíci únoru, se setkávají v životě každého z nás.

Bůh hledá člověka, by mu nabídl vykoupění, aby mu ukázal, jak ho miluje. Ale Bůh často přichází k člověku skrze člověka. Proto jedním z úkolů, které svěřuje svým věrným, je úkol evangelizovat. „Evangelizovat znamená pro církve přinášet radostnou zvěst všem společenským vrstvám a třídám a jejím vlivem zevnitř přetvářet lidi samotné, vytvářet z nich nové lidstvo. Ale nové lidstvo není možné bez nových lidí, obnovených křtem a životem podle evangelia“ (Evangelii nuntiandi, 18)

V mnohých zemích si právě v únoru budou připomínat památku dvou „nových lidí, obnovených křtem a životem podle evangelia“ - sv. Cyrila a Metoděje. Je toho jistě mnoho, co můžeme v jejich životě obdivovat. Třeba odvahu a pohotovost, se kterými dokázali ve chvíli potřeby vstát a jít k našim předkům. Přitom „vstát a jít“ nemusí znamenat jen stěhování z místa na místo, ale může znamenat výměnu pohodlí za nejistotu, klidu za dobrodružství a především cesty člověka za cestu Boží. A postupující vzdalování se lidí v našem okolí od Boha, jeho lásky, pokoje a mravního řádu by pro nás mělo být velmi naléhavou výzvou, abychom „vstali a šli“.

P. Václav Slouk

800 let cisterciáckého kláštera Osek

Letos po celý rok probíhají oslavy založení kláštera v Oseku, které vyvrcholí dne 6.10. hlavním dnem oslav. Každý měsíc se konají v této souvislosti různé akce, o jejichž konání vás budeme na stránkách Zdislavy pravidelně informovat.

Úvodní slovo opata oseckého kláštera

Všem, kteří se chtějí účastnit na oslavách 800 let kláštera Osek:

Účastnit se znamená: Přijít a vidět!

Z příchodu a vidění at roste vzájemné porozumění.

Z porozumění at vzniká poznání, že město Osek a klášter Osek patří k sobě a chtějí přispět ke společnému blahu tohoto místa a jeho okolí. To platí zvláště v sociální oblasti, v péči o kulturu a v neposlední řadě v palčivé otázce po posledních a podstatných hodnotách lidského života. Oslava jubilea v roce 1996 má smysl jenom tehdy, když v uvedených oblastech života nastane prohloubení a obohacení.

Děkuji všem, kteří si vzali tyto oslavy za svůj osobní úkol. Přijďte a vizte!

+ Bůh zehnej našim myšlenkám a činům!

Váš vděčně oddaný fr. Bernhard Thebes O. Cist., 45. opat osecký

Akce v únoru 1996:

4.2. 16,00 - Koncert pěveckého sboru Emauzy ve velkém refektáři kláštera (řídí Ing. V. Lahodný)

10.2. 15,00 - Přednáška opata oseckého kláštera na téma cisterciáci

13.2. - Pout' do Mariánských Radčic

Filipovská bazilika nestačila poutníkům při jubilejní noční pouti

Hlavní mariánské pouti ve Filipově v den a hodinu 130. výročí zjevení Panny Marie se zúčastnilo několik set poutníků z Čech, Moravy, Slovenska, Německa i dalších zemí.

Světelný průvod k bazilice

Foto: J. Čejka

Již dlouho nebylo ve farním kostele v Jiříkově tolik lidí jako právě 30 minut po druhé hodině ranní 13. ledna 1996. To zde právě začínala hlavní oslava 130. výročí zjevení Panny Marie a uzdravení umírající ženy Magdaleny Kadeové.

Vlastní oslavy začaly už 12.1. v 17 hodin ve Filipově česko-německou mší svatou, které se zúčastnil provinciál saleziánů P. Benno Beneš a saleziánští bohoslovci, kteří přijeli z Prahy, aby v bazilice Panny Marie drželi službu poutníkům.

O půl třetí ráno se tedy naplnil farní kostel v Jiříkově do posledního místa. Byli tam poutníci z Čech, Moravy i poutníci němečtí. Zúčastnili se krátké mariánské pobožnosti pod vedením P. Antonína Hladkého.

Světelný průvod

Po této pobožnosti se rozvinul světelný průvod z Jiříkova do Filipova, při kterém se poutníci modlili růženec a zpívali mariánské

písně, tak jako to bývá každý den při světelném průvodě v Lurdech a jak tomu zde bylo i před 129 lety, v den prvního výročí Mariina zjevení. Světelný průvod byl velkolepý a důstojný. Účastnilo se ho nejméně 300 poutníků, protože bylo připraveno 150 lampionů se svíčkami - ty však dostal jen každý druhý poutník. K jiříkovským poutníkům se cestou přidali poutníci z Trnavy, kteří putovali ze Šluknova, kam dojeli autobusem. Tím se rozrostl světelný průvod nejméně na 500 lidí. To Jiříkov ještě neviděl.

Dva biskupové

Na tento průvod čekal na prostranství před bazilikou ve Filipově otec biskup Josef Koukl se svým doprovodem a dalšími stovkami poutníků a osobně uvedl lampionový průvod do baziliky Panny Marie. Zde začala ve 4 hodiny slavná bohoslužba za účasti Mons. Josefa Kajneka, světícího biskupa

královéhradeckého, Mons. Milana Bezděka, generálního vikáře litoměřické diecéze, opata Bernharda Thebese z cisterciáckého kláštera v Oseku a dalších více než 60 kněží českých i německých.

Česko-německé uvítání dobře zvládl provinciál saleziánů P. Benno Beneš. Při mši sv. zpíval střídavě s lidovým zpěvem poutníků chrámový sbor z Prahy. Kázání pronesl otec biskup Koukl v češtině i němčině. Hovořil o příkladu Panny Marie, která nám svým životem ukazuje, jak naplnit láskou běžný, každodenní život. Nemáme čekat na výjimečné okamžiky, ale soustředit se na ty všední. Zdůraznil také, že Panna Maria čeká na naše prosby, ale nikdy nedává do popředí sebe. Vždy vše nechává svému Synu Ježíši.

Jubilující krajské Ackermann Gemeinde

Ke konci bohoslužby přednesl P. Otte, zástupce předsedy Kulturního sdružení

krajanů Ackermann Gemeinde, modlitbu za smíření mezi Čechy a Němci. Toto sdružení zde v bazilice dnes slavilo 50. výročí svého vzniku.

Po závěrečném požehnání se otec biskup se všemi kněžími v průvodu odebral do kaple Zjevení Panny Marie, kde ukončili poutní slavnost krátkou modlitbou.

V 9 hodin se konala ještě německá mše svatá, kterou celeburoval P. Johannes Gemende ze sousedního Neugersdorfu. Zúčastnilo se jí ještě také značné množství německých poutníků i díky tomu, že v Jiříkově i Aloisově byly po celou noc a den otevřené hranice pro pěší.

*P. Václav Dvořák
P. Josef Helíkar
Luboš Růta*

S oběma biskupy koncelebruje více než 60 kněží

Foto: J. Čejka

Nakonec bylo všechno jinak ...

V Lounech měly být na 1. adventní neděli posvěceny nové zvony, ale místo zvonů otec biskup nakonec světil procesionální kříž.

V naší lounské farnosti jsme se dlouho připravovali a těšili na nové zvony. Tři malé zvony už u nás sice již rok zvoní každé poledne a půl hodiny před mší sv., ale pamětníci vzpomínají na hlahol velkých zvonů, které byly během války odvezeny. Dva velké nové zvony měl posvětit o 1. adventní neděli biskup Josef Koukl.

Menší ze dvou zvonů, Zdislava, byl odlit už před dvěma měsíci, na zprávy o odlití zvonu Václav jsme netrpělivě čekali. Bohužel z technických důvodů odlití zvonu nedopadlo dobře, a tak na 1. adventní neděli sice otec biskup skutečně přijel, ale místo zvonů světil nový procesionální kříž a sloužil mši sv. společně s lounským vikářem W. Horákem.

Nový procesionální kříž inspiruje k mnoha duchovním myšlenkám. Podle návrhu B.M. Šupitarové je ze skla a pozlaceného kovu, aby se znázornila mnohostrannost duchovního pojetí. Rovněž korpus nepředstavuje Ježíše trpícího, ale Kristus je představen jako ten, který utrpení, obět a svatost pozdvihuje k novému životu - ke vzkříšení. U paty kříže je relikviář s ostatky sv. Zdislavy. Poukazuje na příklad ženy, která

dokázala dobře naplnit poslání manželky, matky a také milosrdné paní z Lemberka. Celá práce je provedena tak, aby harmonizovala s novým oltářem a vlastně s celým novým liturgickým prostorem.

Barbora M. Šupitarová, výtvarnice a sochařka pocházející z Čech, prožila dětství a studie ve Švýcarsku a v USA. Svou prací, kterou zanechala v našem kostele, se jistě chtěla přihlásit ke své rodné zemi a ke zdejšímu církevnímu společenství.

Práci sponzorovala paní Belejová se svými syny, kteří se v tomto roce rozloučili se svým vzácným tatínkem MUDr. Marko Belejem, zdejším rodákem, který emigroval do USA a tam také zemřel. Rodina věděla, že tatínek byl srdcem ve své zemi a také v Lounech.

Kříž zhotovila firma Monstranz z Turnova pod vedením vynikajícího řemeslníka, ale i dobrého člověka Milana Zdeňka.

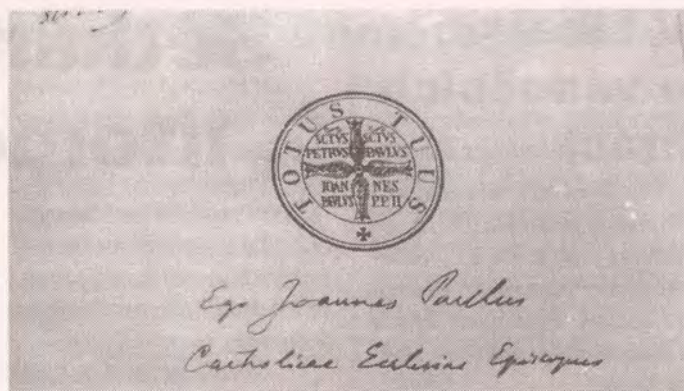
Doufáme, že i nové zvony, které se mají na jaře rozeznít, přinesou tak velký duchovní užitek, s jakou obětavostí na ně přispívali jak větší, tak i mnozí sponzoři jak malých, tak i velkých jmen.

Miluse Šafránková

Odešel fotograf Jaroslav Krejčí

Fotograf Jaroslav Krejčí z Litoměřic zemřel ve svých 84 letech v nemocnici pro dlouhodobě ležící pacienty na Milešově, kde v posledních měsících svého života prodléval i se svou manželkou - též vozičkářkou. Rozloučili jsme se se zesnulým v pátek 20. prosince mší svatou v děkanském kostele Věch svatých. Fotograf Krejčí byl spolupracovníkem kardinála Trochty.

P. Josef Helikar

Podpis Svatého otce Jana Pavla II. na konci dokumentu

Bula o svatořečení uložena v Jablonném

Dne 4. ledna byla v chrámu sv. Vavřince v Jablonném v Podještědí provinciálem řádu dominikánů D. Dukou slavnostně předána kanonizační bula o svatořečení sv. Zdislavy, která bude trvale uložena zde u jejího hrobu.

Skromné bohoslužby (celkem asi 50 účastníků, většinou řeholníků a řeholnic), kterou jako hlavní celebrant sloužil generální vikář litoměřické diecéze Mons. Milan Bezděk, se zúčastnili zástupci dominikánů z Ústí nad Labem, Plzně, Prahy a Jablonného v Podještědí.

Promluvu při mši sv. měl P. Dominik Duka OP, který mimo jiné řekl:

„Scházíme se, abychom si připomněli tu skutečnost, že řád slaví již od beatifikace památku sv. Zdislavy 4. ledna. V našich končinách by to nebylo příliš vhodné pro pořádání velkých poutí. Slavíme tedy svátek paní Zdislavy v květnu. Na dnešní den jsme zvolili předání kanonizační buly o svatořečení paní Zdislavy.“

Po kanonizaci byla sv. Zdislava zapsána do seznamu svatých a dokladem o tom je bula. Bulou je vlastně pečet, připevněná na žluté šňůrce.

Dokument byl předán generálnímu postulátorovi, promotovi, Innocentu Venchimu 9. listopadu na státním sekretariátě ve Vatikánu státním sekretářem kardinálem Sodemem. Bula je společná pro oba kanonizované svätce - Zdislavu i Jana Sarkandra.“

Poté provinciál D. Duka přečetl v latině plné znění buly, které se týká života sv. Zdislavy a procesu svatořečení. Tento den označil P. Duka za jakousi přípravu na květnovou pouť, kdy bude chrám v Jablonném v Podj. povýšen na baziliku s titulem sv. Vavřince a sv. Zdislavy. Této květnové pouti se zúčastní i generální postulátor řádu otec Venchi. Protože bula byla zhotovena v poměrně krátkém čase, bylo rozhodnuto o jejím uložení ještě před povýšením zdejší svatyně na baziliku.

Zdeněk Fišer
Luboš Růta

Vlastní bula - pečet. Podle ní se jmenuje celý dokument. Šňůrka, na které je bula připevněna, má zlatou barvu.

V Liberci o vánočních hrách

V rámci Křesťanské akademie proběhla 28.12. na liberecké faře a 4.1. v Severočeském muzeu přednáška o lidových vánočních hrách a betlémářské tradici na severu Čech.

Na podkladě podrobného studia a překvapivých historických podrobností připravil přednášku pan Vojtěch Ron, herec Divadla F.X. Šaldy. Celé dvě hodiny vyprávěl o tradici vánočních her a betlémů jako o plnohodnotné formě lidové zbožnosti a o jejich přínosu duchovnímu a kulturnímu klimatu našeho kraje. Vojtěch Ron je znalec lidového divadla a o tomto tématu též publikuje. Přednáškou nám zprostředkoval netušené souvislosti, které by jinak zůstaly ukryty ve sbornících určených pouze omezenému okruhu čtenářů.

-pel-

Cítoliby mají svůj dětský sboreček

Cítoliby se mohou pochubit krásným barokním chrámem sv. Jakuba. Většina obyvatel jej bohužel zná jen zvenku. Na mši sv. chodí pár lidí. Výjimkou je půlnoční mše, kdy se kostel naplní aspoň z poloviny.

Vloni nás přijeli podpořit a zazpívat bratři a sestry z Loun. Letos však zahřál naše duše zpěv dětí. Jako zázrakem se našel mezi námi obětavý mladý člověk, který se nacvičování

koled s dětmi věnoval už od října. Dětský sbor v Cítolibečech není z největších ani umělecky nejdokonalejších, ale je krásně náš. Snad tu začalo svítit světélko naděje pro dny příští.

Všichni víme, jak je důležité, aby děti neznaly jen televizi a video, ale naučily se trávit volný čas i jinak. Zpěv je jedna z nejlepších možností. Přinese radost do srdce jim i lidem, kterým zpívají.

Helena Z. Nejedlá

Setkání řeholníků a členů třetích řádů diecéze

Zveme všechny řeholníky a členy třetích řádů na setkání řeholníků litoměřické diecéze dne 2. února 1996 v klášteře v Doksaněch od 10,00 do asi 15,00 hodin.

Jan Rajlich OP a Benedikt Pintera OPraem

Setkání stálých jáhnů litoměřické diecéze

První den po Vánocích (27.12.) se setkali na litoměřickém biskupství stálí jáhnové a čekatelé jáhenství s otcem biskupem.

Svoje setkání zahájili mší sv., kterou pro ně sloužil v kapli biskupství otec biskup. Vlastní setkání proběhlo ve velkém sále konzistoře. Šlo se zde celkem 19 účastníků, otec biskup a kanovníci Červinka a Helikar. Vlastní náplní tohoto setkání bylo seznámení s návrhem dokumentu o životě a službě stálých jáhnů, který vypracovala Kongregace pro klérus, jež zasedala koncem minulého roku. Za naši Českou biskupskou konferenci (ČBK) se jí účastnil náš otec biskup Koukl. Členy této kongregace přijal při audienci Svätý otec, který nazval povolání stálých jáhnů velkým Božím darem pro církev. Řekl

dále, že jáhen přijímá skrze svěcení nesmazatelné znamení, které ho natrvalo označuje jako vyslance Kristova. „Není již laik ani se v přísném slova smyslu laikem nemůže znovu stát,“ řekl papež. „Tyto podstatné rysy jeho duchovního povolání by ho měly vést k ochotě dát se k dispozici církvi a měly by se odrazit v jeho vnějších postojích.“

Stálé jáhenství bylo obnoveno v r. 1967 po 2. vatikánském sněmu. V České republice je 75 trvalých jáhnů, z toho v naší diecézi 12. Stálým jáhnem se může stát muž po 35 letech života, jednou ženatý a dle návrhu dokumentu Kongregace pro klérus ne starší 55 let života. Dříve bylo jáhenství prvním stupněm kněžství, ale po 2. vatikánském sněmu je již trvalým stupněm hierarchickým.

K výkladu otce biskupa byly četné dotazy z řad posluchačů. Potom navázal otec Helikar, farář katedrály, a poutavě vylíčil historii katedrálního chrámu.

Nakonec vystoupil doktor Macek se svým příspěvkem, který se týkal práce skupiny pro práci s laiky a trvalými jáhny, jež byla vytvořena při ČBK. Tato skupina pracuje na návrhu formace trvalých jáhnů, který má být předložen ČBK. K tomuto návrhu byly též četné připomínky ze strany přítomných jáhnů.

Všichni zúčastnění byli velmi vděční, že se mohli společně setkat s otcem biskupem a vyslovili přání, aby takováto setkání byla častější.

- mela -

Kanovník Červinka (vpravo) a dr. Macek na setkání jáhnů

Hostem v Litvínově byl kardinál Vlk

Již pátý rok organizuje kulturní dům Citadela v Litvínově „Dialogy o křesťanství“. V malém sále, který pojme sotva více než 100 diváků, se na jevišti střídají významné osobnosti, které mají co říci k uvedené problematice.

Letošního 16. ledna byli hosty „Dialogů“ Miloslav kardinál Vlk a litoměřický biskup Mons. Josef Koukl. Aktuálním tématem byl II. vatikánský koncil. V úvodu otec kardinál vysvětlil, co vůbec koncil je, kdy se naposledy konal a jaké dokumenty z něj vzešly.

Dále otec kardinál mimo jiné hovořil o tom, že v církvi nejde především o instituci a strukturu, ale o živé společenství věřících kolem Ježíše Krista, které je spojeno Duchem svatým a společně oslavuje Otce.

„Dalším důležitým úkolem v současné době je citlivě vnímat 'znamení času', tedy reagovat na pozitivní změny ve společnosti. Například v současnosti všeobecně ve světě platný demokratický princip promítnout i do života místní církve, samozřejmě na základě evangelia. Laici by měli nést spoluzodpovědnost v církvi. Uvnitř církve ve farnostech by měl probíhat dialog, kněz by měl znát názory věřících a zvažovat je při rozhodování. Dialog je však nutný i s ostatním světem, neboť je nutné s ním spolupracovat.“

V závěru večera zodpověděl otec kardinál několik dotazů a před odchodem udělili oba biskupové přítomným v přeplněném sále požehnání.

-MK-

V Jiřetíně se konal kurs animátorů oázy

Od 27. prosince do 1. ledna se v Jiřetíně pod Jedlovou konal první kurs animátorů malých oázových skupin. Účastnilo se ho deset účastníků převážně z litoměřické diecéze a vedl ho P. Dr. Jan Rajlich OP, národní moderátor hnutí. Kurs měl duchovní, teoretickou a praktickou část.

Duchovní formace byla postavena na čtyřech vzorech: Kristus - služebník (Duch svatý, charisma a služba), sv. Václav (systematická práce na sobě), sv. Zdislava (volba povolání),

Panna Maria (svatost laického života). Budoucím a současným animátorům byly vysvětleny základní principy jejich vlastní formace: dospívání nového člověka, vztah já - ty (diskuse s manželským párem o známosti), otec a matka (přijmout odpovědnost za druhého).

V teoretické části účastníci probírali základní sociologické principy vedení malé skupiny: tendence jednotlivce k rozvoji, sociometrie - nástroj k poznání skupiny, různé typy účastníků a jejich rolí; způsoby řízení skupiny a ten-

dence, které ve skupině vyvolávají, zneužití vedení - manipulace a její druhy.

V praktické části účastníci zkoušeli seminární formou čtyři druhy setkání malé skupiny: evangelijní revizi života, sdílení Božího slova, biblický kroužek a liturgický kroužek.

Na kurs animátorů volně navázalo silvestrovské setkání severočeského oázového společenství Ain-Karim.

P. Jan Rajlich OP

Dětský chrámový sbor je nadějí Lounské farnosti

V prosinci minulého roku byl gotický kostel sv. Mikuláše v Lounech zařazen mezi národní kulturní památky. Bylo by však škoda, kdyby tyto krásné prostory zůstaly jen mrtvým kamením a dřevem bez živých věřících.

Určitou nadějí do budoucna by mohl být dětský chrámový sbor, který o vánočních svátcích mile překvapil předvedením staré Vánoční pastorely. Asi 20 dětí pod vedením paní učitelky Macháčkové při noční mši sv. zahrálo příběh doprovázený hudbou

a zpěvem o překvapení a radosti pastýřů z narození Spasitele s takovou opravdovostí a nadšením, že mnohé účastníky dojaly až k slzám. I lidé, kteří běžně na bohoslužby nechodí a kteří tentokrát zcela zaplnili kostel, svým chováním přispěli k důstojné oslavě narození Páně, takže i jim na konci mše sv. pan vikář Horák poděkoval.

Svoje hezké vystoupení děti ještě zopakovaly v neděli 7. ledna.

Miluše Šafránková

Znovu vyšel Život z víry ("modrý katechismus")

Po několika letech vyšel opět Život z víry - katolický katechismus (také známý jako „modrý“ katechismus). Než bude zpracován nový katechismus podle Katechismu katolické církve, může například při přípravách ke svátostem dobře posloužit tento.

Knihu není možné koupit v běžných knihkupectvích, je šířena výhradně přes farnos-

ti nebo přímou objednávkou na adrese: Římskokatolická farnost - děkanství, Horní náměstí 12, 466 01 Jablonec nad Nisou nebo na telefonu 0428/26423. Cena jednoho výtisku je 24,- Kč plus případné poštovné.

Knihy je nově graficky upravená, avšak stránkování zůstalo stejné jako u předchozích vydání.

-lb-

P. Dokládala bude přednášet v Liberci

„Maria a současnost“, tak se jmenuje přednáška, o kterou poprosili členové Fatimského apoštolátu v Liberci otce Pavla Dokládala, třebíčského děkana a hlavu duchovního mariánského centra ČM Fatima v Koclířově. P. Dokládala přijede do Liberce v úterý 6. února. Přednášku proslaví v sále liberecké nemocnice (budova patologie) od 19 hodin.

Protože popularita tohoto neobyčejného člověka pronikla i do severních Čech a v mnoha místech se organizují mariánské družiny FA, možná by příležitosti k setkání rádi využili i lidé z okolí Liberce.

-ne-

Svatí mezi námi

*V den filipovské pou-
ti, 13. ledna 1996, zemřela
paní Marie Legnerová z Li-
toměřic.*

Může to vypadat jako troufalost, nazývat někoho svatým, když o něm nebyl veden příslušný proces. Matka Tereza říká, že svatost není jen pro někoho, ale je povinností každého křesťana. Proto bychom neměli přehlédnout kolem nás ty, o kterých si dovoluujeme říci, že takhle bychom si představovali sympatickou podobu svatosti moderní doby.

Nemohu se považovat za znalce života paní Marie Legnerové z Litoměřic. Že jsem byl vyzván představit ji čtenářům Zdislavy, je zřejmě důsledkem toho, že jsem mohl být bližším svědkem vrcholu jejího života.

Tak můžeme vidět paní Legnerovou jako manželku, matku a učitelku, která na tom místě, kde je, žije naplno pro druhé. Radostně, s láskou a pochopením. To vše žije s vírou, kterou nedává halasně najevo svými slovy, ale oslovující radostnou osobností, ze které vyzáruje láska, pokoj a připravenost

být zde pro druhé. Jistě bychom - všichni, kdo ji znali - mohli uvést mnoho konkrétních příkladů.

Lékaři používají slova zázrak, když po autohavárii zůstává její život viset na vlásku a ona při plném vědomí má „čas na rozmyšlenou“. Posílena svátostí nemocných vydává svědectví o své důvěře v Pána. Lékaři poznávají sílu její víry. Přes nadějně vyhlídky na uzdravení ji Pán povolává k sobě. „Na tvůj příchod čekám, Pane Ježíši Kriste,“ mnohokrát vyznávala naše sestra a dočkala se ve chvíli, kdy si litoměřická diecéze spolu s ostatními poutníky připomínala 130. výročí uzdravující návštěvy Panny Marie u dívky ve Filipově. „Mé dítě, od nynějška se to hojí.“ Těmito slovy vrací Panna Maria dívku zdravou k životu. Paní Legnerová provázena modlitbami nejbližších i mnohých poutníků se vrací k životu, „kde už není zármutku ani bolesti“.

Kéž semeno zaseté do země vydá užitek. Kéž její život je oslovením pro ty, kteří v ní zahlédli žití křesťanství.

P. František Koutný

Kardinál Vlk na setkání Ackermann Gemeinde

ÚSTÍ NAD LABEM
14.ledna (ČTK) - V Litoměřicích si o uplynulém víkendu připomněli členové a příznivci krajanského katolického kulturního sdružení Ackermann Gemeinde 50. výročí jeho založení. Informovalo o tom ve svém zpravodajství ústecké studio Českého rozhlasu s tím, že mezi českými hosty byli i pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk a náměstek ministra kultury Josef Svoboda.

Krajanské katolické kulturní sdružení Ackermann Gemeinde vzniklo v roce 1946 z okruhu odsunutých Němců. Je součástí Sudetoněmeckého krajanského sdružení, kde patří k umírněným směrům.

Na programu třídenního setkání byly například vlastivědné přednášky o Českém středohoří, účast na 130. poutní mši ve Filipově na Děčínsku a pouť po stopách svaté Zdislavy v Jablonném v Podještědí.

Nizozemec Scholle v čele řeholních představených

PRAHA/MNICHOV
4.ledna (ČTK) - Nizozemský řeholník Jacques Scholle (51) se stal novým novým prezidentem Unie evropských konferencí vyšších řeholních představených řádů (UCESM). Volba se podle informací České biskupské konference uskutečnila na závěr generálního shromáždění UCESM v Greisingru u Mnichova.

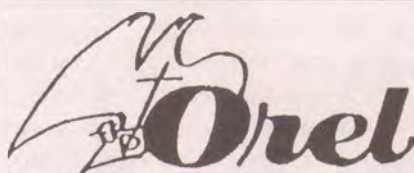
Novou viceprezidentkou unie je řádová sestra Françoise Petitová z Belgie. K UCESM patří 32 národních konferencí představených katolických řádů. Unie reprezentuje na 500.000 řeholníků v celé Evropě, z nichž 85 procent tvoří ženy.

Po plné obnově řeholního života římskokatolické církve v roce 1990 vyvíjí podle České biskupské konference v republice činnost 29 mužských řeholí s celkovým počtem přes 950 členů. Sestry

jsou rozděleny do 54 řádů a kongregací a jejich počet přesahuje 2600.

Mužské mnišské řády a řády řeholních kanovníků a kleriků působí ve více než 80 domech. Zabývají se výchovou mládeže a vyučováním, přednáškovou a publikační činností a pracují v duchovní správě. Řádové sestry, členky řeholních institutů zasvěceného života, žijí v českých zemích ve více než 180 domech. Jejich hlavním polem působnosti je ošetrovatelská činnost v nemocnicích a sociálních ústavech a dále vyučování ve školách a farnostech.

Do prostoru svobody vstupovaly řehole v českých zemích po listopadu 1989 ve směr oslabeny. Z někdejšího počtu 12.000 sester a 3000 řádových bratří se po čtyřiceti letech od zrušení klášterů dočkalo svobody 3500 žen a méně než tisíc mužů.

Chomutovská jednota Orla zve co nejsrději všechny zájemce na

Velký masopustní sportovně - zábavný den,
který proběhne ve sprotovní hale chomutovského gymnázia
v sobotu 10. února t.r.

Program: 13,30 - 14,00 - prezentace
14,00 - slavnostní zahájení
14,15 - začátek sportovních utkání
17,00 - vyhlášení výsledků s následným
zábavným programem

Zveme srdečně všechny věkové kategorie. Pro nejmenší budou připraveny různé hry a soutěže a hlavní sportovní klání proběhne v těchto disciplínách:

- sálová kopaná (družstvo 4+1)
- odbíjená (počet, věk ani pohlaví nespecifikováno, aby byla co největší možnost sestavení družstev)
- košíková (platí jako u odbíjené)

Zajištěno bude občerstvení i hodnotné ceny.

Startovné - 10,- Kč

Prosím všechny zájemce, aby nejpozději do 6. února zaslali nebo zatelefonovali přesný počet účastníků na adresu: Bc. Petr Kolář, SNP 3826, 430 01 Chomutov, tel. 0396/23125.

Z dějin litoměřické diecéze - píše Dr. Jaroslav Macek

Litoměřická kapitula /II.

Významným předělem dějin litoměřické kapituly je rok 1349. Zásluhou tehdejšího probošta Bohuslava z Pardubic (1347-1359), bratra prvního pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic, byla zřízena druhá dignita - kapitulní děkanství. Zakládací listina z 21.11. 1349 určuje za trvalé sídlo děkana Litoměřice, při kolegiálním chrámu a ukládá kapitulnímu děkanovi péči o řádné zachování předepsaných bohoslužebných výkonů.

Jmenovací právo měl český král, v r. 1349 to byl Karel IV. Dary a zbožnými odkazy se majetek kapituly

dále zvětšovala celá královská doba je dobou velkého rozkvětu. V rejstříku papežských desátků z r. 1384 je uvedeno v Litoměřicích již 12 členů kolegiální kapituly. Když r. 1349 bylo zřízeno kapitulní děkanství, byl statut kapituly buď reformován nebo teprve tehdy vznikl. Instalaci členů kapituly obstarával původně probošt, ale od zřízení děkanství kapituly již kapitulní děkan. Důvodem zde bylo i to, že probošt měl většinou ještě další úkoly, povinnosti a úřady a pobýval často mimo litoměřice. Vznikem kapitulního děkanství zanikla funkce kanov-

níka scholastika, jehož povinnosti přešly nyní na děkana kapituly a jeho prebenda se stala základem majetku kapitulního děkanství.

Význam litoměřické kapituly byl zdůrazněn pak i tím, že 3.10. 1355 císař Karel IV. rozhodl, aby probošti kolegiálních kapitul v Litoměřicích, Mělníce a Staré Boleslavi (první dvě z nich jsou z území dnešní diecéze) se stali členy nejvýznamnější kapituly v Čechách, a to metropolitní kapituly sv. Víta v Praze. Proto byly zřízeny při svatovítské kapitule tři nové kanonikáty. Kanonické zřízení pak zrealizoval arcibiskup Arnošt z Pardubic, aby vyzvedl význam těchto tří proboštví. Litoměřický probošt dostal při této příležitosti darem ves Sedlišťe na Boleslavsku, jinak měli všichni tři uvedení probošti požitky stejné jako jiní kanovníci metropolitní kapituly. Protože se však nezdržovali trvale v Praze, musel si každý probošt udržovat při sv. Vítu svého zástupce - vikáře. Tento vikář požíval důchody z farností a obcí Zlatníky a Hodkovice. Bohuslav z Pardubic se však zasloužil o výstavbu gotického chrámu sv. Štěpána v Litoměřicích i nového proboštví. Pro tento kolegiální kostel získal i cennou relikvii sv. Lukáše (1355), pak následovalo potvrzení všech privilegií litoměřické kapituly (1356). O dalších významných osobnostech litoměřické kapituly do husitských válek se zmíníme příště, jakož i o dějinách vlastního kostela, dnes katedrály sv. Štěpána.

Historické vyobrazení kolegiálního chrámu v Litoměřicích

Nedávno

Někdy jsem slyšela na mši a četla v křesťanském tisku, že evangelizovat je povinnost každého křesťana. To se lehkou řečí říká, ale jak na to? Nikdy jsem nebyla moc výřečná. Zvláště, když se octnu mezi neznámými lidmi, cítím ostych, který neumím překonat. Jaképak evangelizování s touto „výbavou“? A přece bych ráda předala všem lidem poselství lásky.

Nedávno jsem byla na horské chatě mezi neznámými lidmi ve společenské místnosti u televize. Mluvilo se o lékařích a léčitelích. Jeden muž prohodil: „Ježíš byl taky léčitel a oni z něj hned udělali svatého.“ Nenašla jsem tehdy slova, kterými bych se Božího Syna zastala.

Jindy, bylo to v místní knihovně, kde se příležitostně schází pár žen. Většinou nejsou věřící, ale mají dobrou duši a rády něco udělají pro druhé.

Připravujeme pro místní děti maskarní ples, ale řeč se stočila i na prožití vánočních svátků. Většinou si stýskaly na vánoční shon.

Mám říci svůj zážitek? Vždyť vím, jak se na nás dívají ateisté. Pro ně je víra v Boha stejná pošetilost, jako kdyby člověk věřil na vodníka. Před pár lety bych byla uvažovala stejně. „Mluv, nebo to dopadne jako na horách.“ To všechno mi proběhlo bleskově hlavou, a tak jsem začala:

„My jsme letos měli poprvé křesťanské Vánoce. U štědrovečerního stolu jsem četla z Bible o Ježíšově narození. Manžel je ve víře nejistý, nejstarší dcera tápající, jen obě mladší děti a já se každý večer modlíme. I když jsme tak různí, podali jsme si ruce a pomodlili se spolu modlitbou Otče náš. Za všechny nešťastné lidi na světě. To byla pro mě nejkrásnější chvíle Vánoc.“

Ženy poslouchaly pozorně. Na co asi myslí? Zahlédla jsem v některých očích stopy dojetí nebo se mi to jen zdálo?

Helena Z. Nejedlá

Pro manžele ...

Vyšla kniha P. MUDr. Ladislava Kubíčka z naší diecéze, určená pro manžele.

Kdysi se mi dostala do ruky knížka anekdot herce Jaroslava Vojty. A když jsem v ní listovala, zarazil mě kratičký vtip.

„Ty, poslyš, ještě se pořád Eva a Filip tak milují?“

„Kdepak, už dávno se vzali.“

Priznám se, že mi v té chvíli do smíchu moc nebylo. Leckdo by možná řekl, že tomu tak už v životě bývá. A víme, že veřejné mínění vůbec příkládá hodnotě manželské lásky malou cenu. Na druhé straně si mnoho mladých lidí při vstupu do manželství myslí: „Tak, teď už jsme svoji, teď už nás čeká jen samá radost a štěstí!“ A cítí se pak hluboce zklamáni, když přijdou v manželství první rozpory, první neshody, prvá rozčarování... A často (v duchu nebo nahlas) vzpomínají, jaké jedinečně krásné chvíle prožívali v době před svatbou, kolik nezapomenutelných, krásných setkání, kolik procházek, večerů ... kdy je na druhém okouzlovala každá maličkost, každý úsměv, pozornost, stisk ruky ...

Ale je třeba, abychom si my manžele uvědomili to, co kdosi moudrý řekl: Před manželstvím se domníváme, že milujeme, v manželství se to teprve učíme!“ Anebo, jak řekl B. Václavěk: „Láska je tvoření. Den ze dne, hodinu za hodinou musíme o ni usilovat, protože jedině pak žije. Neexistuje nic, čím bychom si ji zasloužili jednou provždy.“ Tedy ne stav. Ne něco hotového, ale tvoření! A myslíme-li na tvůrčí činnost, jistě se nám hned vyba-

ví tvůrčí činnost umělce. Ať je to sochař, malíř, hudebník, básník, herec ...

A tak můžeme být rádi, že právě vychází knížka, jejímž autorem je vynikající lékař a kněz P. Ladislav Kubíček z naší diecéze. Knížka má název „Veliké tajemství - manželství jako umělecké dílo“. A při její četbě bychom si mohli uvědomit, že tvrdá, ironická slova: „Už se nemilují, už se vzali!“ by nemusela platit o našich křesťanských manželstvích, budeme-li manželství prožívat jako jedinečné, originální umělecké dílo. Dílo, inspirované nejvyšším Umělcem, dílo, které vyžaduje dobrou souhru obou, kdo je denně vytvářejí, ale nechtějí kopírovat ani vytvářet zmetky, nechtějí se držet šablony, ale chtějí skutečně tvořit. Není to snadné, jako není snadné vytvořit jakékoliv umělecké dílo na světě. I utrpení a bolest a veliké úsilí mají své místo v uměleckém tvůrčím díle našeho manželství.

Ať právě nás vycházející knížka vyburcuje k zamyšlení i nové vynalézavosti a k ochotě znovu a denně začínat se společným úsilím vytvářet skutečně tvůrčí dílo umělecké. A protože umění dává krásu a radost, ať i křesťanská manželství v naší diecézi jako vždy nová umělecká díla dávají radost a krásu i druhým.

Knížku MUDr. L. Kubíčka je možno objednat buď na dobírku za 45 Kč v Centru pro rodinný život - Biskupské náměstí 2, 771 01 Olomouc nebo si ji koupit osobně v litoměřickém knihkupectví Jonáš.

V. Fišerová

Jedenáctého února

Tento den ustanovil Svätý otec Jan Pavel II. za Den nemocných. Proč? Zajedte si do Lurd a bude vám to jasné.

Od nás to sice na francouzsko-španělské hranice pod štítou Pyrenejí není nejbliž, ale litovat nebudete.

V roce 1858, tedy krátce po prohlášení dogmatu o Neposkvrněném početí Panny Marie, se čtrnáctileté Bernadettě Soubiřousově poprvé v massabielské jeskyni zjevila Panna Maria. V měsíci únoru toho roku ještě desetkrát a do poloviny července celkem osmnáctkrát. Pětaadvacátého března - v den Zvěstování Páně - se Bernadetta již poněkoličká odvažila zeptat Paní na jméno a dostala odpověď: „Já jsem Neposkvrněná Početí“.

Když zjevení ustala, došlo v krajině Lurd postupně k proměnám, které si vynutily bezpočetné pouti. V krásném kraji vyrůstal kostel za kostelem. Po „Kryptě“ byla zbudována bazilika Neposkvrněného Početí, Růžencová bazilika, podzemní bazilika sv. Pia X., další podzemní kostel sv. Josefa, bazilika sv. Bernadetty, kaple v nemocnicích a tento výčet jistě není úplný. Nespočetné zástupy poutníků se formují do eucharistických procesí a podvečerních světelných průvodů. Zpěv „Ave, ave, ave Maria“ se ozývá snad po celý den, stejně jako modlitba růžence v jazycích známých i neznámých. Laudate Dominum omnes gentes! Záznamy o přirozeně nevysvětlitelných uzdraveních lidí z celého světa rostou jeden za druhým. Když chtěl papež jeden den v roce vybrat jako Den nemocných, nemohl zvolit lépe než právě jedenáctý únor, výročí prvního zjevení v Lurdech.

V jeskyni

První kroky po příjezdu míří k jeskyni. Ave Maria. Ten pozdrav tryská z Gavy a odráží se od štítů Pyrenejí, aby v jeskyni ztichl tak, že je slyšet zurčení potůčku z pramene: Napij se a umyj! Sem jsou přinášena břemena všech proseb, aby byla složena u nohou Mariiných. Nespočetné a nepřehlédnutelné jsou zástupy těch, kteří sem přicházejí. Jsem jedním z nich a vracím se, abych políbil skálu, na níž sestoupila Paní. Na kamenné lávce nebylo místa, bylo jenom možné opřít rameno o chladnou stěnu skály a oči upřít k její podobě. Maria, díky, že jsem mohl přijít znovu, s vděčností za Jakuba, kterého tvá pomoc vytrhla z náručí smrti a vrátila mu zdraví. Před rokem vhlly moje oči při prosbě za něho tady před tvou tvář a teď mohu děkovat.

Sem nikdo nepřichází sám, ale s těmi, jejichž jména i osudy přináší s sebou, s jejich starostmi minulými, dnešními i budoucími. S vděčností se sem přichází děkovat, s láskou prosit. Jedni nás o vzpomínku žádali, mnozí už nemohou. Pane, všechny ti je předkládám jako jeden z těch, které ke své každoroční pouti přizvali staří a nemocní kněží italského Mariina sdružení, kteří se zde za pár dní shromáždí při mši svaté, do níž budu moci i já vložit ve všeobecné modlitbě prosbu: „Před tvář nebeské Matky vroucně prosíme, aby církev v naší české vlasti v této rozhodné době splnila svůj úkol a poslání!“

P. Josef Helikar

Farnost se představuje

Chomutovská farnost

Chomutov je centrem nejzápadnějšího vikariátu naší diecéze a život jeho farní obce je, podobně jako i jinde, poznamenán specifickou situací českého pohraničí, blížící se misijním podmínkám. To potvrzuje i fakt, že dnes vykonávají duchovní správu v Chomutově dva Moravané - vikář a zároveň nedávno jmenovaný kanovník P. Jan Kozár pochází od Vyškova a současný kaplan P. Bohuslav Bártek od „Valmezu“.

Z historie farnosti

Historie Chomutova a potažmo i zdejších kostelů sahá do 13. století, kdy u jeho zrodu stojí Řád německých rytířů. Z té doby se dodnes zachovala raně gotická kaple svatě Kateřiny. V 16. století je vybudován dnešní děkanství kostel Nanebevzetí Panny Marie a dokladem blahodárného působení jezuitů je nově opravený kostel svatého Ignáce, který je dnes pronajat městu.

Madona z chomutovského kostela

Jaký je farní obvod

Celkem je z Chomutova spravováno 6 farních kostelů a 3 kostely feriální, což opět odpovídá standartu naší diecéze. Jak říká chomutovský vikář: „Je 1,5 - 2% obyvatel, se kterými můžeme počítat a těm se snažíme vycházet vstříc klasickými i novými aktivitami duchovní správy.“ Při té jsou přímo nápomocni tři zdejší pastorační asistenti, z nichž jeden je kandidátem jáhenského svěcení. Nepostradatelným pomocníkem je i farní „kancléř“, který vede veškerou administrativu a slovy P. Kozára „dobrým duchem života děkanství je drobná osůbka, na jejíž kuchaň hned tak někdo nezapomene a která současně svým zvukným hlasem přispívá k okrase liturgie“. Nezastupitelnou roli hraje i kostelnice a zvláště osobnost chomutovského regenschoriho a varhaníka v jedné osobě, o kterém P. Kozár praví, že „jeho liturgická svědomitost a zároveň znalost

a láska k hudbě přináší své plody nejen v náročných polyfonních skladbách doprovázejících liturgii, ale i ve zpěvech, jež jsou katolické církvi vlastní, to je v realizaci gregoriánského chorálu“. V této souvislosti se jistě sluší připomenout, že v latině je v Chomutově sloužena mše svatá dvakrát do měsíce a věřící dnes již považují za samozřejmost, když se zpívá ordinarium Missa mundi. Úroveň chomutovského chrámového sboru je poměrně dosti slušná, což je jistě odrazem obětavého přístupu všech zpěváků.

Aktivity ve farnosti

„I nám pochopitelně záleží na budoucnosti naší místní církve. A tak zvláštní podpory a uznání se těší zdejší jednota Orla, o níž se mohli čtenáři dovědět v minulém čísle Zdislavy,“ říká P. Kozár. Z řad orelstva se rekrutuje i většina chomutovských ministrantů, kteří se věnují systematické přípravě na tuto službu, skládají patriční znalostní zkoušky a skládají ministrantské sliby. Výuka náboženství se soustřeďuje při děkanství, kde kněžím pomáhají tři katecheté. Živí jsou i společenství mládeže, rodičů a farníků staršího věku. Naproti tomu trochu vážně činnost farní rady, k čemuž říká P. Kozár: „Nepodceňuji její činnost a oceňuji ji především v tom, že mi radí. Představy o jejím fungování jsou však stále mlhavé.“ V Chomutově funguje Farní charita, v jejíž náplni práce je starost o kostel,

P. Jan Kozár

provoz šatníku s oděvy pro potřebné, pomoc sociálním případům, ale i třeba pomoc při organizaci poutí. Kromě toho zde funguje i Charitativní a ošetrovatelská služba.

Pastorace sídliště

Po roce 1989 byla snaha zřídit jakési pastorační středisko na sídlištích, kde žije většina obyvatel města. Tak vzniklo Křesťanské středisko, jež poskytuje prostory pro pastorační a charitativní činnost.

Řeckokatolíci

Na závěr P. Kozár ještě poznamenává: „Chomutovskou zvláštností je zřízení řeckokatolické farnosti při kostele sv. Barbory. O její vznik se postarali především věřící - katolíci východního obřadu, kteří sem přišli v 50. letech z Rumunska z okresu Skejuš a po celou dobu zde udrželi svoji komunitu.“ Tomuto, jistě velmi zajímavému a pro naše kraje netypickému jevu bychom se rádi vrátili v některém příštím čísle Zdislavy.

Bc. Petr Kolář

Za Jaroslavem Seifertem

Před 10 lety, 10.1.1986 zemřel básník a nositel Nobelovy ceny za literaturu

Nechce se věřit tomu, že už uplynulo deset roků od smrti Jaroslava Seiferta. A je tomu tak - přesně 10. ledna. Tehdy před deseti lety přišel list bez černého orámování:

„(V záhlaví:) Z celého moře krásy pít, má prahla duše lačná, a pouze kapek pár jsem chyt, jak táhla mračna - Jaroslav Vrchlický.

Milovaný český básník JAROSLAV SEIFERT, Dr. H.C., člen Bavorské akademie krásných umění, národní umělec, který celým svým dílem a svou lidskostí, jakož i účastným sepětím s osudy naší země vrostl do srdce národa a jemuž se ve světě dostalo nejvyššího uznání Nobelovou cenou za literaturu roku 1984, zemřel dne 10. ledna 1986 ve věku osmdesáti čtyř let po životě vrchovatě naplněném a přes všechno utrpení a protivenství přijímaném vždy s pokorou a jako zázračný dar.

Rodina a jeho přátelé se s ním rozloučí v břevnovském chrámu sv. Markéty v úterý dne 21. ledna 1986 ve 13,30.

Za všechny Marie Seifertová, manželka, Jana Seifertová-Plichtová, dcera, RNDr. Jaroslav Seifert, CSc., syn.“

Za Jaroslavem Seifertem není možné se neohlédnout. Budou se o něm psát knihy. Slovníky literatury se bez něho neobejdou. To jméno zazvoní a každý bude reagovat po svém a snad nebude jednoho, kdo by je neznal. Mnoho je však těch, kteří se při jeho zvonění zastaví a budou vzpomínat. S bolestí pro jeho ztrátu, s vděčností za jeho dílo a přátelství. Mám tu před sebou podlouhlou obálku, jakých mistr nejvíc užíval při

své korespondenci. Před patnácti roky jsem ji dostal. Na trojnásobné složce je rukou připsáno jen: Děkuje Seifert. Jako titul: Jaroslav Seifert: Popeleční středa.

„Kdo poznal náš hřbitov na stráni, vrací se usmířen. Sousedí s klášterní zahradou, kterou miloval Zeyer a kde se už dávno zastavil čas.

Na hřbitově jsem kdysi překvapil i včelí roj. Visel na vztyčené ruce anděla, který ukazoval k nebi. Roj potichu hučel, jako když František Tichý hrával si někdy při víně na hřeben a nedával se rušit.

Jakápak hrůza! Jakýpak tanec smrti! Mám tu několik přátel, malíř Tichý je mezi nimi.

Už léta mi na stěně odbíjejí staré hodiny a ohlížejí se za časem mého života, který tak závrtně pospíchá, a při bití si vždycky vzlyknou.

Však tento předjarní den s křížkem popele připomíná vždy žalostný konec všeho a tesklivé loučení se vším.

Spíš náhodou jsem doma otevřel svůj šatník. Visí tam několik mých obleků. Marnivý jsem nebyl a již dlouho mám tam nové šaty, jsou z krásné anglické látky pepř a sůl a neměl jsem je dosud na sobě.

Snad bych měl podat ruku i těm prázdným rukávům, přátelsky jimi potřást a s povděkem dát jim sbohem.

A těch rozmanitých kravat! V poslední době mi je posílá paní Marta Hodgkins z Londýna. Jsou z jemného polyesteru a pastelových barev.

A ještě, abych nezapomněl, už delší dobu nosím v hlavě několik něžných přání. O dívkách, vlaštokách a o různých sladkého milování.

Je málo věcí v našem životě, které si zaslouží písně. Ty však už asi sotva napíšou, a až přijde čas, vezmu si je s sebou.“

A po podpisu na poslední stránce složky je ještě několik slov a Svolinského růže je tečkou za tím vším. K osmdesátinám Jaroslava Seiferta v roce 1981 v počtu 200 výtisků s kresbami K. Svolinského vydal Josef Delívka.

Popsal bych celou ZDISLAVU, ale to nejde. Tedy ještě pohled ke dni pohřbu. Nevím už kolikastupý byl ten průvod od vchodu do Rudolfiny až po právnickou fakultu. Šel pomalu, příliš pomalu šel ten ztichlý průvod. Do Rudolfiny mne už nepustili. A měl jsem co dělat, abych se dostal v Břevnově do kostela. Před oltářem rakev a bílá busta básníka. Při Requiem starozákonní lekci četl Josef Kemr, verše o básníkově životě přednesl pan Sklenčka, oba již Seiferta následovali. Mrtvé Seifertovo tělo převzeli na hřbitov do Kralup nad Vltavou. Odpočívaj v pokoji!

P. Josef Helikar

Vysoká škola Tovaryšstva Ježíšova v Děčíně

V „Děčínských vlastivědných zprávách“, které pojednávají o historii a přírodě našeho nejsevernějšího okresu, se objevil článek se shora uvedeným titulem. Jeho autor Milan Rosenkranc jej zpracoval podle vzpomínek P. Jana Pavlíka, provinciála TJ pro země české. Chtěli bychom vás seznámit s výtahem tohoto příspěvku, ale zájmečci o hlubší poznání této problematiky si mohou muzejní občasnky objednat na adrese okresního muzea v Děčíně.

Členové řádu Tovaryšstva Ježíšova působili v Děčíně od r. 1926, kdy byla postavena první část exercičního domu v Podmoklech naproti kapli sv. Jana Nepomuckého. Tato budova měla po dostavění, k němuž nikdy nedošlo, sloužit pro účely celé litoměřické diecéze. V roce 1933 vystavěli jezuité v Děčíně při kostele sv. Václava a Blažeje novou budovu, která sloužila jako noviciát pro německé novice československé provincie TJ. V roce 1934 sem přišli i čeští novicové, kteří měli do té doby sídlo na Velehradě. Pro velký počet noviců se celý noviciát již v roce 1935 přestěhoval do nové koleje v Benešově u Prahy.

Z nového domu vznikl konvikt pro studenty, kteří studovali na státním gymnáziu v Děčíně. Výchovu zde zajišťovali kněží TJ. Konvikt existoval do r. 1939, kdy všechny domy jezuitů v Sudetech připadly do německé provincie. Německé úřady vedly za vy-

datné pomoci gestapa velmi systematický boj proti katolické církvi a působení jezuitů jim bylo vždy trnem v oku. Řada řeholníků skončila svůj život v nacistických koncentračních táborech a někteří nám přinesli svobodu i jako vojáci západních armád.

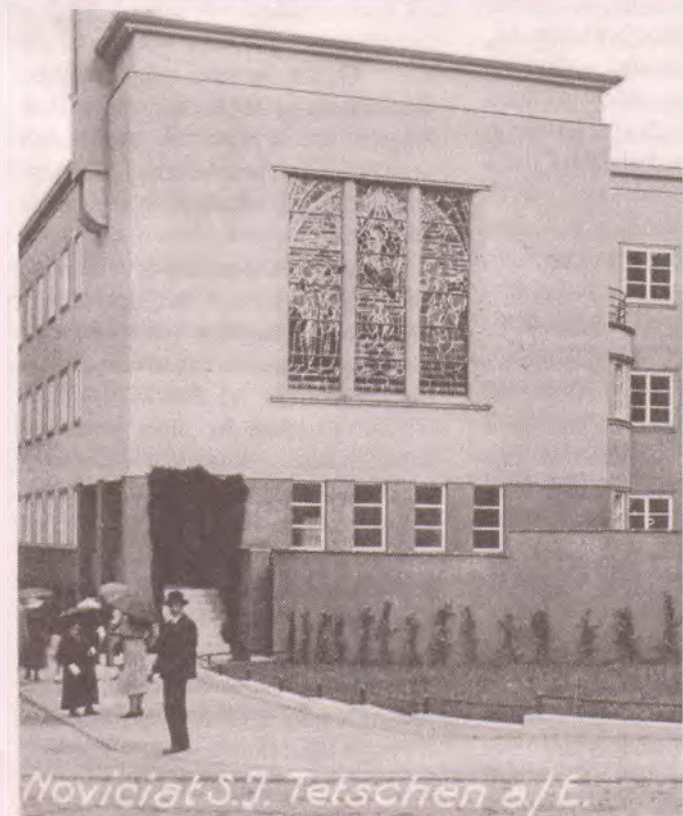
Po skončení války se většina objektů vrátila zpět do správy řádu, který ihned obnovil svoji činnost. V děčínské budově konviktu proběhly nezbytné stavební úpravy a v r. 1947 sem byla přestěhována řádová vysoká škola z Brna - Filozofický institut TJ. Studium bohosloví, k němuž v prvním ročníku bylo přijato 21 studentů z Čech i Slovenska, trvalo tři roky a bylo jediné svého druhu v ČSR.

Slibně se rozvíjející činnost byla násilně přerušena v noci ze 13. na 14. dubna 1950 při akci „K“, zaměřené proti řeholníkům v celé tehdejší republice. Na 70 policistů, ozbrojených samopaly a kulometry, obsadilo školu, zabavilo veškerý majetek a všechny řeholníky v počtu 52 odvezlo do koncentračního tábora, zří-

zeného v budově jezuitské koleje a gymnázia v Bohosudově. Rektor školy P. František Vojtek byl internován v táboře se zvlášť přísným režimem v Želivi u Humpolce. Bohatá knihovna skončila ve stoupě a za řadou řeholníků na dlouhá léta zapadla vrata komunistických věznic. Tím skončila činnost jezuitů v Děčíně.

Budova Filozofického institutu TJ byla zabrána policií, která zde sídlí do dnešních dnů. Není bez zajímavosti, že řada studentů tohoto institutu působila později ve vysokých funkcích: např. biskupové Mons. Pavel Hnilica v Římě, Mons. dr. Dominik Kalata, biskup pro Slováky v evropském exilu se sídlem v Německu, dr. Ludvík Ambruster, profesor dějin filozofie na Sophia University v Japonsku, dr. Emil Krapka - současný rektor filozofického a teologického ústavu sv. Aloise v Bratislavě, P. dr. Karel Říha, profesor filozofie na teologické fakultě Palackého univerzity v Olomouci a další.

Ing. Karel Stein

Novostavba noviciátu TJ v roce 1933, nyní ředitelství policie

Ministranti

Liturgický rok

Liturgický rok je časový úsek dlouhý přibližně jeden rok (ten současný je dlouhý 364 dní), ve kterém si v různě dlouhých časových obdobích - liturgických dobách - postupně připomínáme celý Ježíšův život.

Liturgický rok začíná na 1. neděli adventní a končí v sobotu po neděli Krista Krále. Za rok se vystřídá 5 (respektive 6) liturgických dob - advent, Vánoce, 1. část mezidobí, půst, Velikonoce a 2. část mezidobí. S jednotlivými liturgickými dobami se budeme seznamovat průběžně. Dnes začneme dobou, která se nazývá

Liturgické mezidobí - 1. část

Liturgické mezidobí (jeho první část) je období mezi Vánocemi a dobou postní. Začíná v neděli Křtu Páně, která následuje po svátku Zjevení Páně (6.1.). Neděle v mezidobí se také nazývají neděle během roku. Liturgická barva mezidobí je zelená. Je to barva radosti a naděje. Radost a naděje v nás působí skutky a kázání Pána Ježíše. To je to hlavní, co si během roku připomínáme. Největším svátkem první části mezidobí je kromě Křtu Páně Uvedení Páně do chrámu, které se slaví 2. února. První část mezidobí končí v úterý před Popeleční středou.

Mezi ministranty

Kdybych se vás, kluků - čtenářů této stránky zeptal, zda již patříte mezi ministranty, určitě bych slyšel celou škálu odpovědí. Těm, co považují ministrantskou službu za samozřejmost počínaje a těmi, co zatím sbírají odvahu konče. Vám všem je určen tento „seriál“.

Promiňte, že nejdu rovnou k tématu, ale rád bych vám položil ještě jednu otázku: víte, co všechno se dá prožít a zažít s ministranty?

A už na vás některých vidím, jak se chytáte za hlavu: „No to je otázka. Co všechno se dá asi s ministranty zažít? Ministranti přece ministrují, tak jaképak zažívání ...“

Nemáte pravdu. Tedy máte, ministranti ministrují, ale ministranti se mohou také scházet na ministrantských schůzkách, mohou mít vlastní tábor, hrát celoroční hru ... Prostě se z nich může stát prima parta kluků, která si užije spoustu legrace.

Takové party se již vytvářejí v některých městech, ale je ještě mnoho míst, kde se ministranti pouze setkávají nebo jen míjejí na mši. Myslím si, že se připravují o krásné okamžiky a spoustu legrace.

A nakonec něco k té legraci a humoru. Ten je pro ministranty přímo příznačný. Zatím jsem nepoznal ministranta, který by neměl smysl pro humor. Snad na každé události, kterou zažijí, jim připadá něco k smíchu (i když to v dané chvíli moc směšné není). Z toho pravidla se nevykymá ani mše svatá. O té si povíme něco příště.

-iž-

Jakého byste si přáli faráře?

Prosím vás, bratři, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorní a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plně jednoty smýšlení i přesvědčení. Dozvěděl jsem se totiž o vás z domu Chloé, bratři, že jsou mezi vámi spory. Myslím tím to, že se mezi vámi říká: Já se hlásím k Pavlovi, já zase k Apollonovi, já k Petrovi, já ke Kristu. Je snad Kristus rozdělen? Což byl Pavel za vás ukřižován? (1 Kor 1,10-12a)

Církev nám znovu připomíná, abychom si osvojili nauku Katechismu katolické církve; za jednotu církve jsme se nedávno zvlášť intenzivně modlili. Ptáme se: jaká je ta církev, kterou založil Kristus?

Ve svém uvažování o církvi se máme vyvarovat lidských názorů a lidských postojů. Sv. Pavel píše do Korinta o problému, který je živý i dnes.

Klub kolem kazatele?

Kdesi bylo publikováno, že u protestantských církví v Německu je zvykem při bohoslužbách oznamovat, kdo slouží bohoslužbu a kdo káže. Za těmito jmény se často skrývají náboženské strany: každý by chtěl navštívit bohoslužbu těch, jimž dává přednost. Pak vzniká jakýsi „klub“ kolem toho nebo onoho kazatele. Bohu budiž žalováno, že něco podobného se děje i v katolických společenstvích. Lidé se seskupují kolem nějakého přirozeného vůdce určitého názoru nebo programu. Církev se pak degraduje na přirozené sdružení stran - mladých, starých, chytrých, liberálních, konzervativních - které se samovolně vytvořily podle názorů, zálib a povah jednotlivých křesťanů.

Prosazování vlastního ...

I my jsme v nebezpečí, že zejména my aktivní věřící budeme chtít vytvářet to své místní společenství církve jako svou stranu, svůj „klub“, v němž se budeme snažit - byť třeba neuvědoměle - prosazovat své názory. Třeba na to, jak dlouhá by měla být mše sv., jak by měl být vyzdoben kostel, jak by měla vypadat liturgická hudba, kdy při mši sv. stát, kdy sedět nebo klečat, jak mít sepnuté ruce; někdo vyžaduje svaté přijímání na ruku ...

Kromě toho máme třeba mnoho dobrých nápadů, jak by náš farář mohl vést farnost; někdo si přeje, aby více učil náboženství, více navštěvoval rodiny a různé spolky, jiný by chtěl, aby kněz byl k zastizení na faře a více se věnoval starým a nemocným; někteří považují svého duchovního správce za příliš konzervativního, jiní se hrozí každé změny, kterou by snad chtěl zavést. A tak se může stát, že na jednom knězi nezdravě lpíme, kdežto za druhého se modlíme, aby byl brzy přeložen co nejdále ...

Nejsme snad podobně jako Korintané v nebezpečí, že by každý chtěl v církvi rozvíjet své vlastní chápání křesťanství? Ptáme se: co musíme dělat, aby se naše společenství církve nezúžilo na klub obdivovatelů otce Aloise nebo otce Josefa, na zábavní nebo nátlakovou skupinu nebo na spolek intelektuálů, ale aby se stále rozrůstalo co do počtu i co do svatosti svých členů, a to ve veliké radosti, v harmonii a vzájemné lásce?

Spolek věřících nebo církev?

Jaký je rozdíl mezi lidským spolkem věřících v Krista a Kristovou církví? V prvním případě usilujeme o prosazení svých dobrých nápadů, o „demokratizaci“ církve, v druhém případě o to, aby se i v našem místním společenství uskutečňovala vůle Kristova, a ta je: aby všichni jedno byli jako Církev Kristova, malí i velcí, mladí i staří, chytří i hloupí, zdraví i nemocní, a to kolem svého biskupa a kolem svého kněze; to znamená, aby místní společenství církve tíhlo ke svému biskupovi a ke svému faráři jako ke svému těžišti. Ne snad vždy proto, že jsou to nějakí „skvěláci“, ale protože mocí svátostného svěcení a v poslušnosti svému představenému - papeži nebo biskupovi - ve své osobě zpřítomňují Krista - dobrého Pastýře.

V Ježíši Kristu se sjednocuje církev - světová i místní. Ježíš Kristus ve své veliké lásce ustanovil jako své živé nástroje papeže, biskupy a kněze, aby mocí Ducha svatého byla církev spolu s nimi a kolem nich jedno srdce a jedna mysl v Kristu - v modlitbě, při mši svaté, ale i ve všedním životě rodinném a pracovním. (Není snad třeba dodávat, že u kněze a biskupa se předpokládá

poslušnost v oblasti učení církve a norem výkonu služby v církvi. Pokud by některý kněz nebo i biskup učil nebo jednal v rozporu s církevní poslušností, v tom s ním zajedno být nesmíme.)

To dobro jednoty Církve je tak veliké, že v její prospěch jsme všichni vyzýváni obětovat své city a sympatie, svůj vlastní názor a své vlastní přání, své vlastní způsoby jednání, svůj vlastní čas i své hmotné prostředky.

Credo in unam, sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam - věřím v jednu, svatou, všeobecnou, apoštolskou církev... Kéž nám sám Pán dá skrze Ducha svatého schopnost porozumět Církvi, jak ji on sám založil, a kéž nám dá sílu, abychom se obětovali pro její jednotu - nejen v nějakých abstraktních a předduchovních představách, ale konkrétně, zde na této zemi, v této diecézi a v naší farnosti.

Skaut...

Ozval se nám vůdce Klubu Oldskautů z Mělníka, František Vágner. Jeho slova by mohla být povzbuzením pro všechny, kdo se výchově dětí a mladých ve skautském hnutí věnují:

„Naše organizace nevychovává mládež jen pro skauting (jak si leckdo myslí), ale pro společnost a její obrodu. Skauting má k tomu prostředky, cílem je všestranná výchova člověka. Výchova, která by měla postupně přivést mladé lidi k tomu, aby pracovali na sobě - tedy jde o to, přivést je k sebevýchově tak, aby pochopili její nutnost jako celoživotní úkol a poslání. Nebude to lehké, nebude to snadnější než v minulé době. Skauting by měl klást na lidi vždy vysoké nároky - nejen pokud se týká radosti a dovedností, ale hlavně co se týká chování, jednání a vztahů mezi lidmi.“

Listárna aneb dopisy v koši nekončí

Udělejme si "minikoncil"!

Milí spolutvůrci a spolučtenáři!

Obracím se na vás s návrhem, abychom na stránkách „Zdislavy“ uspořádali občas jakousi poradu nebo „minikoncil“. Jak kdo chcete. Mním tím, že bychom se měli tímto způsobem možnost ideálně radit a konfrontovat názory na určité modelové situace, které jsou zajímavé, závažné nebo aktuální.

Dnes mi dovolu, abych vám předhodil na rozcupování jednu zajímavou situaci:

Představte si průměrné, středně velké město X, kde je jednak staré centrum s radnicí, školou a kostelem a jednak sídliště, kde žije drtivá většina obyvatel. Vzdušná čára mezi oběma body je asi 2-3 kilometry. Pochopitelně, na sídlišti není kromě nákupního střediska, hospody a školy vůbec žádná vybavenost, natož aby tam byl kostel nebo kaple.

Znamená to, že kdo chce ze sídliště do kostela, musí jít pěšky. Spoléhat na hromadnou dopravu příliš nelze, protože jako z udělání jezdí jinak a jinudy.

A tak se v kostele shromažďuje stále tatáž hrstka věřících, zatímco lid sídlištních polí, žijící v temnotách, nevidí navzdory proroku Izajášovi veliké světlo, anobrž pouze plnou peněženku a jiné výdobytky naší rozvinuté kapitalistické společnosti.

Jistě asi každý z nás ví, co to je, když se řekne Tesko. Je to nouzová, většinou dřevěná bouda, v níž vegetují stavební dělníci během stavby sídliště nebo továrny. A přesně taková dřevěná bouda na sídlišti v městě X zůstala a má se bourat. Stavba ohyzná, nevzhledná, ale má elektriku, topení, vodu, kanalizaci a splachovací záchod.

Otázka tedy zní: Zůstat v kameném kostele, který je mimo akční rádius případného návštěvníka z řad pohanské společnosti nebo riskovat a zkusit využít dřevěnou boudu třeba pro jednu mši svatou v neděli? Riskovat případné fiasko a ztráty, které by experiment v sídlišti mohl znamenat nebo to, že bude v kostele lidí stále méně? Obecně řečeno - zůstat stát na místě a čekat, nebo vyjít mezi lid? Zůstat jistý v důstojnosti nebo se odvážit do kalných vod?

Přemýšlejte a pište. Je to totiž Váš časopis a Vaše tribuna.

J.T.

Ad ... Českolipský zázrak (Zdislava č. 1)

... A tak začal českolipský zázrak. Těch několik lidí dokázalo neuvěřitelné věci. V průběhu jednoho roku byl kostel zcela obnoven. Pracovali každý den, vždy po svém zaměstnání, dlouho do večera, v letním horku, ale i v zimních mrazech ...

Oči se mi „zadrhly“ při pročítání prvního čísla měsíčníku ZDISLAVA, u nadšených řádků, popisujících znovuzrození kostela Narození P. Marie v České Lípě. Nejssem mrzout a těším se upřímně s českolipskými, že se mohou opět po dlouhé době, která nedávala prázdnou naději, že kostel „přežije“ období, ve kterém byl vnímán jako třídenně nepřátelská památka, znovu scházet k chvále Pána v tomto kostele. Ale dovolu, abych k tomuto zázraku přihlédla také ze zcela jiného úhlu, pro mě bolestnějšího ...

Poprvé mě do kostela Narození Panny Marie, coby pracovníka Památkového ústavu, dovedla žádost pracovníků Okresního úřadu Česká Lípa, kteří náhodně zjistili, že zde dochází k nepovoleným úpravám v interiéru. Necítím se být „úřednickou paprikou“, která bude vyskakovat již jen z toho důvodu, že kdosi obešel zákon a pustil se podle svého svědomí do opravy kulturní památky. První setkání s měnicím se interiérem kostela byl - šok... Po mnohaleté neúdržbě na stěnách zbyla výmalba z 19. století, němý svědek doby, která měla pro Českou Lipu velký význam. Celé první klenební pole bylo již dobrovolníky otlučeno, přetaženo štukem a vyběleno... Nechci se zde přit s páterem Matějkou, zda tato výmalba měla uměleckou hodnotu. Měla. Právě díky této neúdržbě zůstal v kostele zachován, v severních Čechách asi opravdu nejucelenější, příklad kvalitní výmalby sakrálního prostoru z minulého století.

Bylo mi lidsky děsně. Z jedné strany víc než chápu tu ohromnou oběť lidí, kteří zde trávili svůj volný čas prací, za kterou nečekali žádnou slávu. A stav té výmalby byl opravdu hrozný. Já vím, že její záchrana by přinesla prodražení celé záchranné akce. Na druhé straně tu byla relativní unikátnost výmalby. Požádala jsem pátera o zastavení prací alespoň na čtrnáct dní. Abych stihla na náklady památkového ústavu provést fotodokumentaci výmalby našimi fotografy. A věřte, že jsem zároveň zuřivě hledala možnosti, jak získat finanční příspěvek alespoň na konzervování výmalby. Zabránilo by se tak otlučení omítek, pod kterými se docela dobře mohla skrývat, právě tak jako v jiných kostelech, i starší, barokní výmalba.

Třetí den pojednání v kostele byl zbytek omítek s výmalbou otlučen, přetažen novou vrstvou a vymalován. Náš fotograf dorazil o den později. Přesto mi bylo pátera nesmírně líto, když byl povolán k trestnímu řízení a za porušení zákona pokutován.

Další setkání s tímto kostelem nebylo o moc radostnější. Tentokrát k nám již doputoval záměr obnovit vstupní portál. Navrhovaný postup - zpevnit řídkou fermeží kámen až do prosycení - mě ovšem vyděsil. Napsala jsem tedy, jak by měla obnova portálu proběhnout, aby se předešlo jeho možnému poškození. Odpovědí mi byla totální ignorace a provedení prací takovým způsobem, že by je každý úředník, nejen náfuška, mohl považovat spíše za výsměch. Ani v tomto případě se farní úřad nepokusil požádat okresní úřad o přidělení finančního příspěvku na obnovu portálu, jakkoliv mu tuto možnost zákon nabízí.

Přes všechny tyto, řekla bych až zoufalé, střety se zákonem, došlo v kostele Narození Panny Marie k završení a faktické kulminaci památkářského Waterloo až teprve po těchto úvodních předebrách. Dobrovolní pracovníci, i přes naše upozornění, natřeli veškerý mobiliář kostela, t.j. i včetně souboru barokních oltářů s veškerou plastickou výzdobou. Stisknu zuby a nebudu hodnotit estetickou facku, kterou lesklá hněd', skvěle se hodící pro prkenné podlahy domů, dala umělecky vysoce hodnotným oltářům. Následná restaurátorská prohlídka odhalila, že nátěr byl proveden bez očištění, zpevnění opadávající polychromie, dotmelení a co víc bez biocidního ošetření, takže pod nátěrem spokojeně vegetuje živý červotoč! Hrubý odhad na materiálové náklady obnovy takto poškozených oltářů (tj. bez režie a práce restaurátorů) činil v roce 1995 cca 7 milionů Kč. Ke vši smůle právě použití Balakrylu, kterým jsou oltáře mimo jiné natřeny, je pro možnost obnovy asi tou nejhorší komplikací. Je tedy pouze otázka času, kdy se „za pěkně novým nátěrem“ oltáře samy rozpadnou a štve mě, že se toho pravděpodobně dožiji.

O vyvezení barokního mramorového oltáře v rámci úklidu kostela na smetiště již nemá cenu hovořit. Byl tam již tak dlouho uskladněn a překázel ...

A tak vás všechny, duchovní správce, dobrovolníky, prostě všechny lidičky s dobrou vůlí, prosím ... myslete na to, že i zázrak může mít svou druhou stranu ...

Nataša Steinová

Povídání o biskupovi

I když mi nebylo dopřáno zúčastnit se slavné mše sv. v Pretorii a pozdravit pana biskupa Škarvadu, není to tak docela pravda, s tím pozdravením aspoň, protože již v pondělí jsem obdržel vlídné pozvání k návštěvě rodiny Trojáků, pod jejichž krovem otec biskup našel své dočasné sídlo. Tedy v pátek, nejpozději v sedm večer, vše dohodnuto - a telefon se odmlčel.

Jak se chovati?

Polkl jsem slinu a začal se hrabat v bibliotéce. Neboť musí existovat návod či rukojeť, jak obcovati s biskupy, preláty a vůbec s vyšším klérem. Dr. Guth-Jarkovský selhal na celé čáře. Ten naivní estét a arbiter elegantiarum století devatenáctého, si na plných osmi stránkách cintá pentli, jak nutno představit se rodičům vyvolené panny. O biskupech pochopitelně nic. Útlý spisek prachatického archiváře Sedláka poskytl poněkud více informací. Ke své hrůze jsem se dočetl, že když před pěti sty dvaceti třemi lety, pan Vilém z Landštejna na pozvání biskupa fezenského do Bavor se vydal, kromě sto dvaceti jízdních pacholků, dvořany a fraucimór v počtu čtyřiceti sebou vezl, ba i karta Michala Bachoře zvaného Rypák.

Takže jsem po kratší úvaze všechno vyškrtal, až na ten fraucimór, jenž představovala žena Libuše. Díky jí moje chmurné myšlenky se rozplývaly s každým dalším chlebičkem, který opatřen humrovou pomazánkou a citrónem množil řady svých druhů na ozdobném tácu. Na tácu druhém byly již chlebičky salámové, což mému oku neušlo. „Drahá ženo,“ řekl jsem vlídně, „jsou ty salámové chlebičky jedna báseň, ale pomni, že jest dnes pátek a tím jsme pěkně v háji. Nelze předložit panu biskupovi salám z prasete v den postní. Co tomu řekne cizina a paní Trojáková?“

„Už jsi viděl chlebičky jen tak se salátem?“ odušila ta dobrá duše, a já musel uznat, že neviděl. Takže se ten salám nechal. A jelo se.

V Pretorii se bylo v sedm pintlich, což mne samotného udivilo. S podivně bujarou myšlenkou, že začátek dobrý, vše dobré je, zmáčknu jsem zvonek a přemýšlel, na které koleno pokleknou. Klekat jsem však nemusel, neb mi otevřel můj přítel, pán domu v pantoflích a rozšafně hlaholil. Též paní usmívala se vlídně a vedle ní, na bíle prostřeném stole, neméně vlídně, usmívaly se tři tácy obložených chlebiček se šunkou. Jak známo, šunka je též z prasete a máme dneska ten pátek ...

První setkání

Nestačil jsem ani srovnat myšlenky a hle, stál přede mnou církevní hodnostář. Usměvavý, milý pán v domácích trepkách a černé košulence s kolárkem. Šediny na hlavě prozrazovaly, že už má dávno po dvacítce, ale veselé oči a doslova sálající energie připomínaly mladého junáka. Podali jsme si ruce a já ucítil pevný, chlapský stisk. Nevím proč, ale já dám na stisk a věřím, že už podle toho se dá poznat charakter člověka. Když vám někdo pořádně stiskne ruku, to je jako by bodře plácnul po rameni, zkrátka přímý typ. A úplná hrůza je, když cítíte ve své dlaní cosi jako kus vystydlých drstek, vlašný hadr, fuj tajksl.

Přiznám se, že jsem dost přemýšlel, jak Jeho Excelenci pozdravit. Nakonec jsem řekl: „Pozdravpánbůh, důstojnosti.“ A důstojnost řekla: „Tak to jste vy, ten Jindřich, no to jsem rád, že vás konečně poznávám...“ Chvilí jsme chodili kolem dokola a oba jsme si chtěli sednout, ale nikdo nechtěl sednout první, až jsem si dovolil navrhnout, že bych si sundal kabát. Pan biskup radostně souhlasil a řekl, že si sundá kolárek. Tož

jsme si sundali kabát a kolárek a pak už jsme si sedli, protože bylo nebezpečí, že něco shodíme.

Racionální Troják navrhnu, že by se mohlo jíst, a pan biskup pronesl velmi krátkou modlitbu. A pak jsme jedli chlebičky, i ty se salámem a šunkou, i když byl pátek, povídali jsme o všem možném i nemožném a já měl takový hezký pocit, že nás milý Stvořitel dneska všechny vidí a že má radost.

Biskup v katedrále

Rozloučili jsme se pozdě k půlnoci a já měl vztek, že ty hodiny tak rychle běží, protože komupak se chce loučit s někým, s kým je mu dobře. Na památku jsem dostal od pana biskupa růženec, ten přímo od Svatého otce a teď ho pořád nosím v saku pro štěstí, i když vím, že pravý účel té posvátné věci je docela jiný.

Pana biskupa jsem viděl ještě jednou. Následující neděli v katedrále. Tam už byl v plné parádě, přesně podle církevního Dienst-reglamá, a já jsem byl pyšný, jakého fešáckého biskupa to máme. A nejen fešáckého, ale i moudrého a nesmírně prostého. A to je pro nás veliké štěstí a možná znamení, že se na nás milý Pán Bůh ještě nevykašlal, že nás musí stále milovat, i když jsme taková banda materialistická a všemi pekelnými mastmi mazaná. Co psát dál? Raději už nic, protože člověk, jako je pan biskup Škarvada, nehledá chválu. Dobré zboží reklamu nepotřebuje. Tohle je takové kupecké pravidlo, ale ono platí i na lidi. A na našeho milého pastýře trojnásob.

Při kázáních mluvil pan biskup o naší české Anežce Přemyslovné, která se konečně tohoto roku dočká svého svatořečení. A s rozzářenými očima připustil i možnost, že se tak stane v chrámu sv. Víta v Praze. Neboť Bůh může všechno.

A z jeho slov zněla nezlomná jistota. A neutajitelná touha ryziho Čecha povznést svoji úhorovitou otčinu do její bývalé slávy, kde duch překoná hmotu a staroslavné město Praha stane se znovu střediskem evropské kultury a jedinečnou Oficinou Humanitatis ostatním národům.

Za několik hodin jsme se loučili. V uspěchané hale johannesburgského letiště, letmý stisk rukou, trošičku rozpačitá konverzace. Protože do pořádné řeči nikomu nebylo.

Jeli jsme z letiště domů a bylo nám trochu smutno. Ale tak už to je, když se člověk musí rozloučit s někým opravdu blízkým. Pak zavolal Jirka a prý - napiš něco o panu biskupovi ...

Trošku jsem se vyděsil, protože si vůbec nejsem jistý, jestli zrovna mně právě tohle přísluší. Ale pak jsem si sedl, zapálil cigaretu a vracel si v duchu všechny ty chvíličky s panem biskupem. A začaly mne napadat věci. Některé z nich, skoro se to bojím říct, že jestli jsou na nebesích takoví braši, jako je náš pan biskup, možná by bylo načase začít o ta nebesa poctivě usilovat...

Pan biskup odjel a zůstaly vzpomínky. A my jen musíme doufat a věřit, že se jeho i náš sen splní. Sen o velké a přeslavné mši svaté, kdy zvuky jásavého Te Deum rozechvějí staleté klenby svatého Víta a my všichni budeme při tom. Zní to jako pohádka, ale pan biskup nám řekl, že Bůh opravdu může všechno. A já najednou nevidím žádného důvodu k pochybnostem. A myslím, že nejsem sám. Takže se zdá, že jste tu nebyl nadarmo, otče biskupe.

*V Jižní Africe r. 1988
Jindřich Stikarovský*

Autor žil více než dvacet let v exilu v Jihoafrické republice. Po "sametové revoluci" se vrátil zpět do vlasti a nyní žije v naší diecézi v Jindřichovicích pod Smrkem.